

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 6063/20
27.1.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судије Јелене Стевановић, председника већа, Радмиле Радић и Иване Марковић Радојевић, чланова већа у парници тужиоца Републике Србије - Министарства одбране, чији је законски заступник Војно Правобранилаштво, Београд, ул. Тимочка 15, против туженог АА из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Дејан Живановић, адвокат из Београда, ул. Недељка Чабриновића бр. 26, ради накнаде штете, одлучујући о жалбама парничних странака изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П 5607/19 од 27.1.2020. године исправљене решењем Првог основног суда у Београду П 5607/19 од 22.07.2020.године, у седници одржаној дана 27.1.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 5607/19 од 27.1.2020. године исправљена решењем Првог основног суда у Београду П 5607/19 од 22.07.2020.године, у ставу првом изреке, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени АА да тужиоцу на име на накнаде трошкова школовања исплати законску затезну камату на износ од 904.313,08 динара почев од 28.1.2016. године па до 7.7.2016. године, у року од 15 дана од дана пријема овереног преписа пресуде, под претњом извршења, док се у преосталом делу захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на износ од 904.313,08 динара за период почев од 09.07.2011.године до 28.1.2016.године **ОДБИЈА** као неоснован.

ОДБИЈА СЕ жалба тужиоца као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 5607/19 од 27.1.2020. године исправљена решењем Првог основног суда у Београду П 5607/19 од 22.07.2020.године, у ставу другом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка из става трећег изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 5607/19 од 27.1.2020. године исправљене решењем Првог основног суда у Београду П 5607/19 од 22.07.2020.године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени да тужиоцу накнади трошкове целог парничног поступка у износу од 204.750,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема овереног преписа пресуде, под претњом извршења.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 5607/19 од 27.01.2020.године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев, па је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова школовања исплати законску затезну камату на износ од 904.313,08 динара почев од 9.7.2011. године па до 7.7.2016. године. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде трошкова школовања исплати износ од 1.979.522,53 динара, са законском затезном каматом почев од 9.7.2011. године па до коначне исплате. Ставом трећим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Решењем о исправци Првог основног суда у Београду П 5607/19 од 22.07.2020.године исправљена је наведена пресуда тако што је у заглављу пресуде уместо погрешно означеног датума “27.01.2019.године” означен исправан датум “27.01.2020.године”.

Против наведене пресуде тужилац је благовремено изјавио жалбу из свих законом прописаних разлога, побијајући наведену пресуду у ставу другом и трећем изреке, како то произлази из жалбених навода. Трошкове другостепеног поступка је тражио и определио.

Тужени је благовремено изјавио жалбу из свих законом прописаних разлога, побијајући наведену пресуду у ставу првом и трећем изреке. Трошкове другостепеног поступка је тражио и определио.

Испитујући првостепену пресуду у границама овлашћења из члана 386. Закона о парничном поступку - ЗПП-а („Службени гласник РС“ број 72/11, 49/13, 74/13 и 55/14, 87/18 и 18/20), Апелациони суд је оценио да су жалбе делимично основане.

Првостепени суд није учинио битне повреде одредаба парничног поступка из чл. 374. став 2. тачке 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП-а, на које овај суд као другостепени пази по службеној дужности нити се жалбама указује на постојање неке друге битне повреде која је била или могла бити од утицаја на правилност побијане одлуке.

Изрека првостепене пресуде је јасна, разумљива и не противречи сама себи и разлозима пресуде, као ни доказима који се налазе у спису. Образложење садржи јасне, потпуне и аргументоване разлоге о свим битним чињеницама, тако да се правилност и законитост пресуде са сигурношћу могу испитати, па не стоје наводи жалби парничних странака о наводно почињеној битној повреди одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП-а, као и да је првостепени суд у току поступка погрешно и непотпуно утврдио чињенично стање и погрешно применио материјално право, а везано за основаност тужбеног захтева.

Према чињеничном утврђењу првостепеног суда и стању у списима предмета, Генералштаб Војске Југославије – Војна гимназија и ББ, отац и законски заступник тада малолетног туженог АА закључили су дана 31.8.1995. године уговор у чијем члану 1. се наводи да је предмет уговора школовање у Војној гимназији ради настављања школовања у војној академији. Чланом 2. уговора Генералштаб Војске Југославије се обавезао да ученику, сада туженом, обезбеди бесплатно школовање, смештај у интернату, исхрану одећу, обућу, школски прибор, уџбенике, здравствену заштиту, трошкове превоза приликом коришћења полугодишњег семестралног и годишњег распуста и месечна новчана примања у износу који одреди Савезно министарство за одбрану. Чланом 3. тачком б) подтачком д) уговора ученик се обавезао да солидарно са родитељем — старатељем накнади трошкове школовања Генералштабу ако не остане у служби онолико времена колико је прописано Законом о Војсци Југославије. Чланом 4. уговора је утврђено да се под трошковима школовања, у смислу одредбе члана 3. тачка б. уговора (везано за надокнаду трошкова школовања у прописаном случају) подразумевају трошкови, средства и услуге наведене у члану 2. уговора, које Генералштаб Војске Југославије обезбеђује ученику у току школовања, а према ценама и износима новчаних примања који важе на дан отпуштања са школовања односно престанка професионалне војне службе, ревалоризовано на дан исплате, у складу са важећим законским прописима. Генералштаб Војске Југославије – Војна пошта 3233 Београд и студент АА, овде тужени, закључили су дана 1.11.1999. године уговор који је у члану 1. одређивао предмет уговора као школовање у Војнотехничкој академији Војске Југославије, смер рода везе. Чланом 2. уговора Генералштаб Војске Југославије се обавезао да студенту, овде туженом, обезбеди бесплатно школовање, обуку, смештај и услуге у интернату, исхрану, одећу, обућу, школски прибор, уџбенике, здравствену заштиту, трошкове превоза приликом коришћења полугодишњег семестралног и годишњег распуста и месечна новчана примања у износу који одреди Савезно министарство за одбрану. Чланом 3. тачком 4. подтачком г) тужени се обавезао да Генералштабу Војске Југославије накнади трошкове школовања ако му професионална војна служба престане по затеву или због неоправдаог изостанка са службе (члан 107. ст. 1. тачка 2. Закона о Војсци Југославије), а у служби не остане онолико времена колико је прописано Законом о Војсци Југославије. Чланом 4. ставом 1. уговора је регулисано да се под трошковима школовања подразумевају сви расходи из члана 2. уговора исплаћени у току школовања студента, на терет средстава којима располаже Војска Југославије (дневни, месечни и трошкови за време школовања и по спроведеном задатку), док је ставом 2. истог члана прописано да се висина трошкова школовања за случајеве из члана 3. тачка 4. уговора, утврђује према важећим прописима на дан престанка својства студента односно престанка професионалне војне службе. Тужени је био у обавези да на служби остане 18 година, док је у служби остао 5 година, 7 месеци и 27 дана. Тужени је дана 29.4.2011. године поднео захтев за престанак професионалне војне службе са даном 13.5.2011. године. Наредбом начелника Управе за телекомуникације и информатику (Ј-6) ГШ ВС бр. 4636-1 од 6.5.2011. године туженом је, као капетану службе телекомуникације, престала професионална војна служба, на његов захтев, те је на основу решења Команде бригаде везе бр. 2556-5 од 13.5.2011. године тужени разрешен од професионалне војне службе са даном 13. мајем 2011. године. Решењем Војне поште бр. 2722 Инт.бр. 4636-2 од 20.6.2011. године утврђени су укупни трошкови школовања које је тужени дужан надокнадити тужиоцу због неизвршеног дела обавезе останка у служби у војсци у износу од 1.997.158,65 динара, те је тужени обавезан да наведени износ надокнади у једнократном износу,

уплатом на жиро рачун Министарства одбране, најкасније у року од 15 дана од дана пријема решења. Наведено решење тужени је примио 23.6.2011. године. Тужени је дана 7.7.2016. године уплатио тужиоцу на име трошкова школовања износ од 904.313,08 динара, који износ је утврђен допунским налазом и мишљењем судског вештака за економско-финансијску област мр Александре Глуховић Милановић од 28.1.2016. године, која је у основном налазу од 11.4.2014. године, као и допунским налазима од 8.12.2015. године, 18.1.2016. године и 28.1.2016. године утврдила висину трошкова школовања туженог у складу са Правилником о утврђивању трошкова школовања, стипендирању и специјализацији лица која су се школовала на терет средстава којима располаже Војска Југославије (“Службени војни лист” бр. 6/98), Упутством о методологији утврђивања трошкова школовања и цена за обрачун тих трошкова и о поступку наплате укупних трошкова школовања (“Службени војни лист” бр. 17/02) и закљученим уговорима, те узимајући у обзир примедбе туженог кориговала износ стварних трошкова из основног налаза на тај начин што се корекција односи на број проведених дана у Војној гимназији и Војној академији (имајући у виду одсуствовања), што се односи на трошкове исхране и осталих трошкова школовања који се обрачунавају као производ броја дана и прописаних коефицијената, као и на трошкове коришћења свечане одеће и обуће имајући у виду да их је тужени задужио тек 15.3.2000. године, те је имајући у виду закључене уговоре утврдила да трошкови школовања за све четири године школовања у Војној гимназији и пет година школовања на Војној академији износе 904.313,08 динара.

Све важне чињенице за доношење одлуке о основаности тужбеног захтева првостепени суд је потпуно и поуздано утврдио доказима које је правилно оценио применом одредбе члана 8 ЗПП-а и оно се жалбеним наводима не доводи у сумњу. У образложењу своје одлуке првостепени суд је веродостојно интерпретирао садржину изведених доказа, а потом на јасан, логичан и објективно прихватљив начин изнео оцену доказа и навео разлоге за прихватање односно неприхватање појединих доказа.

На правилно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право, оценивши да је тужени дужан да тужиоцу накнади трошкове школовања у Војној гимназији и Војној академији, обзиром да тужени није испунио своје обавезе из предметних уговора закљученим са Генералштабом Војске Југославије и остао у служби двоструко време трајања школовања, односно до 2021. године, већ је туженом војна обавеза престала на његов захтев, дана 13.05.2011. године. За своју одлуку првостепени суд је дао довољне и јасне разлоге које, као правилне прихвата и овај суд као другостепени те пресуду детаљно не образлаже на основу овлашћења из члана 396 став 2 ЗПП-а.

На правилност побијане пресуде нису од утицаја жалбени наводи тужиоца да је у току поступка неспорно утврђено (на основу налаза и мишљења судског вештака да према Правилнику о утврђивању трошкова школовања, стипендирању и специјализацији лица која су се школовала на терет средстава којима располаже Војска Југославије и Упутства о методологији утврђивања трошкова школовања и цена за обрачун тих трошкова) да трошкови школовања износе 1.979.522,53 динара, обзиром да тужилац има право на накнаду само оних трошкова које је тужени као уговорна страна својим потписом прихватио, како је то правилно оценио првостепени суд.

Неосновани су и жалбени наводи туженог да се у конкретном случају ради о натуралној облигацији, те да тужилац има право на камату само од дана пресуђења јер се тек тада натурална обавеза претвара у новчану, обзиром да се у конкретном случају ради о извршењу уговорне обавезе која није застарела.

Међутим, основана је жалба туженог да је погрешно примењено материјално право досуђивањем законске затезне камате на дуговани износ од 904.313,08 динара (који тужени није спорио и у току поступка је исплатио тужиоцу) за период почев од 9.7.2011. године, као дана када је протекао рок за добровољно испуњење обавезе из решења ВП 2722 инт. бр. 4636-2 од 20.6.2011. године па до 7.7.2016. године, као дана када је извршена исплата. Ово стога што је вештак приликом израчунавања висине стварних трошкова узео у обзир новчана примања туженог ревалоризована применом индекса раста цена на мало и индекса потрошачких цена и тиме утврдио садашњу вредност ранијег новчаног износа (будући да је ревалоризација прописана Правилником и одредбом члана 70 став 2 Закона о Војсци Југославије), па би досуђивање камате на ревалоризовани износ у периоду од 9.7.2011. године до исплате било двоструко оптерећење за туженог и у супротности са чл. 279. ЗОО (забраном анатоцизма). Стога тужиоцу припада износ камате на дуговани износ од 28.1.2016. године, као дана када је допунским налазом и мишљењем вештака дуговани износ од 904.313,08 динара утврђен, па до 7.7.2016. године, као дана добровољног испуњења обавезе туженог, због чега је у том делу побијана пресуда преиначена.

Основана је и жалба тужиоца у делу којим се напада одлука о трошковима поступка. Ово стога што је првостепени суд приликом одлучивања о трошковима поступка погрешно применио одредбу члана 153 ЗПП-а, када је одлучио да свака странака сноси своје трошкове парничног поступка, образлажући такву одлуку делимичним успехом тужиоца у спору и то само за законску затезну камату на износ главног дуга као споредног потраживања, а имаући у виду да је главни дуг тужиоцу исплаћен 7.7.2016. године.

Наиме, тужени је дуг тужиоцу исплатио у току трајања парничног поступка, те тужицу припадају трошкови које је имао ради вођења истог јер је тужени дао повод за подношење тужбе. На основу овлашћења из члана 165 став 2 ЗПП-а, те на основу члана 150, 153, 154, 162 и 163 ЗПП-а, овај суд налази да тужилац има право на накнаду трошкова целог поступка сразмерно успеху у спору и то за састав тужбе и два образложена поднеска у износу од по 11.250,00 динара, за заступање са приступом и паушалом на осам одржаних рочишта у износу од по 12.750,00 динара, за приступ на осам неодржаних рочишта у износу од по 7.125,00 динара, као и за састав жалбе тужиоца од 27.06.2016.године у износу од 12.000,00 динара, укупно 204.750,00 динара сразмерно успеху у спору, а према важећој Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката у време доношења одлуке, у границама опредељених трошкова од стране тужиоца (као неодређен трошак на рочишту дана 27.01.2020.године није досуђен износ трошкова на име вештачења од 15.000,00 динара). Тужиоцу нису досуђени трошкови састава жалбе у овом поступку јер је успео у сразмерно незнатном делу (само у погледу трошкова поступка).

Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, јер налази да нису од утицаја на доношење другачије одлуке, на основу овлашћења из члана 396 став 1 ЗПП-а.

Са свега изложеног, одлучено је као у ставу првом и трећем изреке на основу члана 394 тачка 4 ЗПП-а и 401 тачка 3 ЗПП-а у вези члана 165 став 2 ЗПП-а, у ставу другом изреке на основу члана 390 ЗПП-а.

Како је тужени успео у другостепеном поступку у сразмерно незнатном делу, применом члана 165 у вези члана 153 ЗПП-а одлучено је као у ставу четвртом изреке.

**Председник већа- судија
Јелена Стевановић, с.р.**

**За тачност отправака
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**